

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid Centralskolan i
Sigtuna kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Centralskolan i Sigtuna kommun avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 3. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområde finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Centralskolan i Sigtuna kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Ge eleverna i alla stadier på skolan utökad tillgång till läroböcker för större möjligheter till överblick och sammanhang i studierna.
- Ge eleverna utökade möjligheter och uppmuntra dem att använda läroböcker även utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper i de ämnen de får undervisning.
- Utveckla utvärderingen av såväl tillgång som användning av läromedel i syfte att utveckla läromedelsanvändningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 26 september 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de utvecklingsområden som identifierats. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer **2025:11401** i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang, progression och ämnesintresse i undervisningen
- Lärarnas instruktioner till eleverna för användningen av läroböcker och andra läromedel i undervisningen
- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel utifrån elevernas olika förutsättningar och behov
- Lärarnas arbete för att eleverna ska kunna använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att lärarna delvis använder läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i de ämnen eleverna läser och de moment de arbetar med samt för att ge eleverna möjlighet till en överblick i ämnet. Vidare visar granskningen att lärarna använder läroböcker och andra läromedel på ett sätt som bidrar till progression och till elevernas vilja att lära mer.

Av granskningen framgår att lärarna använder aktuella och relevanta läroböcker i stort sett alla ämnen och alla årskurser. Det finns dock undantag. För ämnet teknik finns det endast läroböcker för eleverna i högstadiet och i ämnet engelska på högstadiet använder läraren främst annat undervisningsmaterial än böcker i undervisningen. Av intervjuer och dokumentation framgår att det i låg- och mellanstadiet saknas lärobok i ämnet teknik. I mellanstadiet utgår lärarna istället från så kallade NTA-lådor (Naturvetenskap och Teknik för Alla) för sin undervisning. Det framgår vidare av granskningen att lärarna i alla ämnen använder de läroböcker som finns tillgängliga på skolan, men att det varierar i vilken utsträckning de används i praktiken. Enligt lärare som undervisar i matematik respektive samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen använder de läroböcker varje vecka eller varje dag. Läraren i ämnet engelska på högstadiet uppger att hen mest använder läroboken i

undervisningen i årskurs åtta men i begränsad utsträckning i årskurserna sju och nio. Läraren i engelska berättar dock att läroboken fungerar väl som en inspiration och som en utgångspunkt för planeringen av undervisningen.

Enligt rektorn strävar de efter att i så hög utsträckning som möjligt använda sig av läroböcker från samma förlag bland annat för att underlätta övergångar mellan stadier. Lärarna uppger att de använder läroboken på ett sätt som bidrar till en översikt och en progression. En lärare betonar att det är kursplanen som är utgångspunkten och att läroboken måste användas utifrån denna, vilket bland annat innebär att de använder läroboken mer vid vissa arbetsområden och mindre eller inte alls vid andra. En lärare problematiserar användningen av läroboken i sitt ämne, matematik. Läraren berättar att läroboken visserligen är ett stöd för att skapa progression men uppger samtidigt att det kan bli uppdelat och inte alltid så sammanhängande om de följer boken helt och hållet.

Granskningen visar därutöver att lärarna på flera sätt arbetar för att skapa både förståelse och intresse hos eleverna för ämnesinnehållet. Av intervjuer med lärare framgår att de är engagerade i ett projekt som kallas Läsa i alla ämnen. Lärarna uppger att de genom detta jobbar mycket med att stötta eleverna i deras arbete med att ta till sig ämnestexter i läroböckerna. Enligt lärarna är detta arbete även väsentligt för att stärka elevernas ämnesintresse, eftersom förståelsen är grundläggande. Flera intervjuade lärare berättar att variation också är väsentligt för att stärka ämnesintresset. Exempelvis skiftar lektionsarbetet mellan att genomföras i grupp respektive individuellt. Lärarna uppger också att eleverna dessutom brukar få i uppgift att bearbeta texter, såväl på egen hand som gemensamt. I det gemensamma arbetet med att bearbeta texter läser de ibland högt tillsammans, vilket också framgår av intervjuer med elever som uppger att de ofta har gemensam högläsning i helklass. Enligt lärarna innebär arbetet med att skapa variation för att bland annat stärka ämnesintresse emellanåt också att "lägga undan" läroboken och arbeta med något mer praktiskt till exempel. Intervjuade elever uppger att de föredrar lärarens genomgångar framför att läsa själva i läromedlen. Digitala läromedel används också i viss utsträckning exempelvis för att elever ska få möjlighet att träna olika moment på ett varierat sätt. I engelska på högstadiet har läraren gjort ett medvetet val att arbeta mer med annat undervisningsmaterial och mindre med läroboken då det har visat sig att den tillgängliga läroboken inte engagerar eleverna. Enligt lärarna söker de efter ett annat läromedel, som bättre kan engagera eleverna.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger ändamålsenliga instruktioner till eleverna hur de ska använda läroboken och andra läromedel på lektionerna.

Av granskningen framgår att lärarna har genomgångar för eleverna. I lärarintervjuer framkommer att lärarna på mellanstadiet vid gemensam läsning i klassen går igenom hur eleverna ska navigera i läroboken exempelvis genom att visa innehållsförteckning och sammanfattningar. Vidare framgår det att lärarna går igenom läsförståelsestrategier med eleverna samt tillsammans tittar på bilder och bildtexter samt rubriker i läromedlen. Lärare på lågstadiet uppger att de inför ett nytt kapitel i läroboken tillsammans med eleverna lägger tid på att gå igenom de texter som sammanfattar kapitlen samt att de även pratar om och tillsammans funderar kring de bilder som finns i läroböckerna. På högstadiet brukar till exempel läraren i samhällsorienterande ämnen göra liknande genomgångar för att visa eleverna vad läroboken kan ge dem. En intervjuad språklärare uppger att eleverna brukar få instruktioner och påminnelser om att det finns glosor till de olika textavsnitten. Intervjuade elever uppger att de får bra instruktioner för hur de ska arbeta i läroböckerna. Som beskrivits ovan satsar skolan särskilt på att hjälpa eleverna att utveckla sitt språk och sin läsning, vilket bland annat innefattar att instruera elever i hur de kan ta sig an lärobokstexter samt förklara ämnesbegrepp och även vardagsord.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärarna använder läroböckerna och andra läromedel i arbetet med att anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov och kunskapsnivåer. Lärarna använder också läromedlen på ett varierande sätt för att stödja elevernas kunskapsutveckling.

Av granskningen framgår att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel som möter deras olika behov. Enligt lärarna är läroböckerna i exempelvis ämnena svenska och matematik indelade i olika svårighetsnivåer, medan lärarna själva i högre utsträckning behöver anpassa arbetet med ämnestexterna i de naturorienterande ämnena. Det framgår vidare av intervjuer att lärarna på olika sätt arbetar med att ge stöd till elever som behöver. Några lärare arbetar exempelvis med talböcker, läslinjaler, förstorad text samt med mer lättlästa texter. Lärarna stödjer också elevernas läsning genom att de bland annat läser tillsammans i helklass samt genom att eleverna ges möjlighet att läsa i par med lärarstöd. Av intervjuer framgår vidare att lärarna för de elever som behöver mer

utmaningar har tillgång till en del läroböcker med mer avancerade texter och uppgifter samt att det i flera lärarhandledningar finns texter och uppgifter på en högre nivå. Lärarna arbetar därutöver med ett språkutvecklande arbetssätt för att bland annat ge eleverna stöd att kunna ta till sig lärobokstext.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att eleverna till viss del får använda läroböckerna utanför lektionstid.

Av granskningen framgår att det varierar i vilken utsträckning eleverna har möjlighet att använda läroböcker utanför lektionstid samt i vilken utsträckning lärarna uppmuntrar till detta. Det framgår av intervjuer med såväl rektorn som med lärare att det på skolan finns gemensamma arbetsätt och principer som syftar till att eleverna med lärarstöd ska ha möjlighet att göra allt skolarbete på skolan. Enligt rektorn grundar sig detta i att majoriteten av eleverna har små möjligheter att få hjälp och stöd hemma, vilket är anledningen till att de heller som regel inte skickar hem läroböckerna med eleverna. De elever som behöver mer tid att använda läroböcker ges möjlighet till det på skolan, även utanför lektionstid. Enligt lärarna kan elever få ta hem läroböckerna om de exempelvis har missat mycket undervisning eller om en vårdnadshavare ber om att få tillgång till dem för att ge extra stöd i hemmet. Lärarna uppger att de elever på mellanstadiet som behöver mer tid med läroböckerna på skolan bland annat kan ta med böckerna från klassrummet eller hämta dem i läromedelsförrådet för att exempelvis arbeta med dem under den extra studietiden. Enligt intervjuade lärare på mellanstadiet finns det också möjlighet för eleverna att lyssna på lärobokstexter hemma vid behov samt låna hem äldre läroböcker. Elever på högstadiet berättar vid intervju att de får ta med sig alla böcker hem utom i ämnena teknik och i engelska. Av intervjuer med elever och lärare framgår att de endast använder läroboken i teknik på tekniklektionerna och att de i undervisningen i engelska främst arbetar med uppkopierade arbetsblad.

Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

- Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete för att se till att lärarna utvärderar och utvecklar arbetet gällande läroböcker och andra läromedel

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn styr och leder arbetet som syftar till att säkra elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel samt att det finns gemensamma målsättningar för tillgången till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.

Det framgår av granskningen att rektorn fördelar medel och säkerställer att läromedel är aktuella och ändamålsenliga. Rektorn uppger att det finns tillgång till läroböcker i alla ämnen och att majoriteten av böckerna är utgivna efter införandet av nya läroplanen. Enligt rektorn har skolledningen anslagit extra medel för läroböcker och andra läromedel i svenska och matematik på grund av svaga resultat i dessa ämnen. Lärarna på högstadiet uppger i intervju att det finns en särskild "pott" för läroböcker och andra läromedel i respektive ämne.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att göra lärarna delaktiga i valet av vilka läroböcker och andra läromedel som kan användas för att nå utbildningens mål.

Av granskningen framgår att rektorn gett i uppdrag till respektive ämneslansansvarig samt till klasslärare i arbetslagen att köpa in läroböcker. Ämneslärare och arbetslag får en ämnesbudget för inköp av läromedel varje budgetår. Enligt rektorn har de inom såväl arbets- som ämneslagen kommit överens om rutiner för urval och beställning av läromedel. Lärare uppger i intervju att det finns tid avsatt i arbetslagsmöten för att diskutera val av och tillgång till läroböcker och andra läromedel. Rektorn och biträdande rektorer deltar i diskussioner kring frågor kopplade till tillgång av läromedel på skolan samt behov av eventuella justeringar. Rektorn uppger att det finns tillräckliga ekonomiska resurser för att även kunna göra extra beställningar och kompletteringar av läromedel. Enligt intervjuade lärare är rektorn och de biträdande rektorerna angelägna om att det finns resurser

för inköp av läromedel i budgeten och att det därtill finns medel till mer resurser vid behov.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användningen av läromedel för likvärdighet och hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov samt för att stärka kunskapsutvecklingen.

Av granskningen framgår att rektorn har uttalat att det är läroboken som i huvudsak ska vara utgångspunkten för undervisningen i de teoretiska ämnena och de digitala läromedlen främst ska fungera som komplement. Vidare uppger rektorn att skolledning och lärare strävar efter att användningen av läromedel ska utgå från ett fåtal förlag, så att samma serier kan nyttjas för att underlätta stadieövergångar och underlätta progression i de olika ämnena. Av intervjuer med lärare och med rektorn framgår att skolan arbetar med ett utvecklingsområde de kallar Läsa i alla ämnen för att skapa en utveckling hos eleverna gällande deras språk och läsförmåga. Detta innebär till stor del att lärarna tillsammans med eleverna arbetar med hur eleverna på bästa sätt ska ta till sig de lärobokstexter de arbetar med.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn delvis ser till att lärarna utvärderar hur läromedel fungerar i undervisningen samt använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.

Av granskningen framgår att lärarna inom arbets- och ämneslagen på uppdrag av rektorn diskuterar och identifierar behov av eventuella justeringar avseende läromedel samt att de genomför en översyn inför varje nytt budgetår i syfte att identifiera behov av eventuella läroboksinköp. Det framgår av intervjuer med lärare och med rektorn att lärarna för diskussioner och gör analyser av de läromedel de använder och vilka eventuella justeringar som de behöver genomföra. Samtidigt visar granskningen att dessa diskussioner och översyner inte sker i någon strukturerad form. Av intervjuer framgår det dessutom att lärarna i begränsad utsträckning samverkar kring användning av läromedel mellan stadierna. Enligt lärarna har de viss samverkan, exempelvis har de tidigare identifierat ett behov av att i låg- och mellanstadiet utgå från samma läromedel i ämnet matematik. En liknade samverkan skulle enligt lärarna kunna utvecklas i fler ämnen.

Identifierade utvecklingsområden

Eleverna har inom vissa stadier och i vissa ämnen begränsad tillgång till läroböcker

I syfte att ytterligare höga verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Ge eleverna i alla stadier på skolan utökad tillgång till läroböcker för större möjligheter till överblick och sammanhang i studierna.

Enligt skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.¹ Vidare framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att så långt som möjligt nå utbildningens mål.² Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och har inom givna ramar ett särskilt ansvar för att elever erbjuds strukturerad undervisning under lärarens ledning samt att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.³ Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov samt främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.⁴ Vidare framgår av läroplanen att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Granskningen visar att eleverna på låg- och mellanstadiet för ämnet teknik inte har tillgång till lärobok samt att eleverna på högstadiet i ämnet engelska endast har begränsad möjlighet att använda läroboken. Detta kan

---

¹ 1 kap. 4 § skollagen (2010:800).

² 3 kap. 2 § skollagen.

³ Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.8. Rektorns ansvar.

⁴ Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

⁵ Ibid. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

innebära att det blir svårare för eleverna att få en tydlig överblick i dessa ämnen samt en progression i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att verka för att samtliga lärare i högre utsträckning använder läroboken i undervisningen. Att använda läroböcker i undervisningen kan underlätta för eleverna att få en överblick över vad de ska lära i ämnet samt en större möjlighet till progression i sin kunskapsutveckling. Det kan innebära att läroböcker och andra läromedel utgör stommen i undervisningen och skapar en röd tråd genom lektioner och läsårsplaneringen, vilket exempelvis innefattar att lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett medvetet och genomtänkt sätt för att skapa sammanhang och överblick i undervisningen. Det kan även innebära att använda läroboken eller andra läromedel som ett stöd i undervisningen för att skapa progression i elevernas lärande i ämnet under läsåret.

Elevernas möjlighet att använda läromedel utanför lektionstid är i vissa delar begränsade

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Ge eleverna utökade möjligheter och uppmuntra dem att använda läroböcker även utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper i de ämnen de får undervisning.

Av skollagen framgår att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till de läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶ Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda de läroböcker, andra läromedel och lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling enligt målen och får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.⁷ Av förarbetena framgår att formuleringen om elevernas tillgång till de läroböcker som behövs för en god kunskapsutveckling bland annat innebär att eleverna ska få möjlighet att ta med läroböckerna hem så att eleverna till exempel kan fördjupa och befästa sina kunskaper.⁸

---

⁶ 10 kap. 10 § skollagen (2010:800).

⁷ Lgr 22 avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁸ Prp. 2023/24:21 s. 46.

Granskningen visar att eleverna inte har tillgång till läroböckerna i alla ämnen utanför lektionstid. I högstadiet har eleverna inte tillgång till en lärobok i ämnet engelska vilket bland annat innebär att de inte kan använda boken utanför lektionstid för att exempelvis bredda och fördjupa sina kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn verkar för att eleverna på högstadiet får ökade möjlighet att använda läroböcker i alla ämnen, även utanför lektionstid. Detta kan ge elever bättre förutsättningar att utveckla sin förståelse för ämnet och självständigt befästa sina kunskaper och även bättre möjligheter att bredda och fördjupa sig samt att stärka sitt ämnesintresse. Ett sådant utvecklingsarbete kan innebära att lärarna i större utsträckning ger eleverna tillgång till läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid exempelvis för repetition och fördjupning. Det handlar om att eleverna kan ta med läroböcker och andra läromedel hem för att läsa på och reflektera och repetera sådant som läraren belyst i undervisningen. Lärarna kan även ge eleverna adekvata instruktioner hur de ska använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid. Det kan även innebära att lärarna i större utsträckning uppmuntrar eleverna att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid för att exempelvis repetera kunskapsinnehåll eller kontrollera sina kunskaper.

Skolan saknar en strukturerad uppföljning och utvärdering gällande tillgången och användandet av läromedel

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande:

- Utveckla utvärderingen av såväl tillgång som användning av läromedel i syfte att utveckla läromedelss användningen.

Av läroplanen framgår att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.⁹ Av förarbetena framgår att en definition av begreppen lärobok, läromedel och lärverktyg i skollagen kan bidra till möjligheten att systematiskt och kontinuerligt kunna följa upp tillgång och användning av läromedel utifrån likvärdighet och skolans kompensatoriska uppdrag.¹⁰

---

⁹ Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

¹⁰ Prop. 2023/24:21 s. 27

Granskningen visar att lärarna visserligen följer upp och analyserar skolans läromedel, dock inte på ett strukturerat sätt och endast i begränsad utsträckning genom samverkan mellan olika stadier på skolan. Lärarna och rektorn tar inte heller hand om resultaten från uppföljningen på ett tydligt sätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ges goda förutsättningar att följa upp, utvärdera och analysera tillgång och användning av läromedel. Skolinspektionen rekommenderar också att lärarna ges möjlighet att genomföra utvärdering och analys även genom samverkan mellan stadierna samt att rektorn vid behov vidtar förbättringsåtgärder avseende tillgången till respektive användningen av läromedel på skolenheten. Den strävan som finns på skolenheten att använda läromedel på ett sådant sätt att stadieövergångar underlättas samt att progression skapas kan bättre uppnås genom att uppföljning och analys av läromedel även sker genom samverkan *mellan* stadier. I arbetet med att utvärdera läromedlen kan lärarna exempelvis ta reda på hur läroböcker och andra läromedel har fungerat i undervisningen under läsåret samt hur dessa bidragit till en god kunskapsutveckling enligt utbildningens mål. Rektorn kan även följa upp och analysera resultaten av utvärderingen tillsammans med lärarna så som hur läroböcker och andra läromedel fungerar i praktiken, både ur ett undervisnings- och elevperspektiv.

På Skolinspektionens vägnar

X Marcus Rönnegard

Beslutsfattare
Signerat av: Marcus Rönnegard

X Britta Seeger

Föredragande
Signerat av: Britta Seeger

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Anders Haglund och Robert Östberg deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande¹²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.¹³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.¹⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

---

¹¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

¹² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

¹³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

¹⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

¹⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁶

---

¹⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Centralskolan den 20 januari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Britta Seeger och Anders Haglund.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Sigtuna kommun med grundskola, årskurserna 1–9.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.
- Kompletterande svar från rektorn och lärarna via e-post.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen för hög kvalitet inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
<p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.</p> <p>Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.</p>	<p>Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.</p>